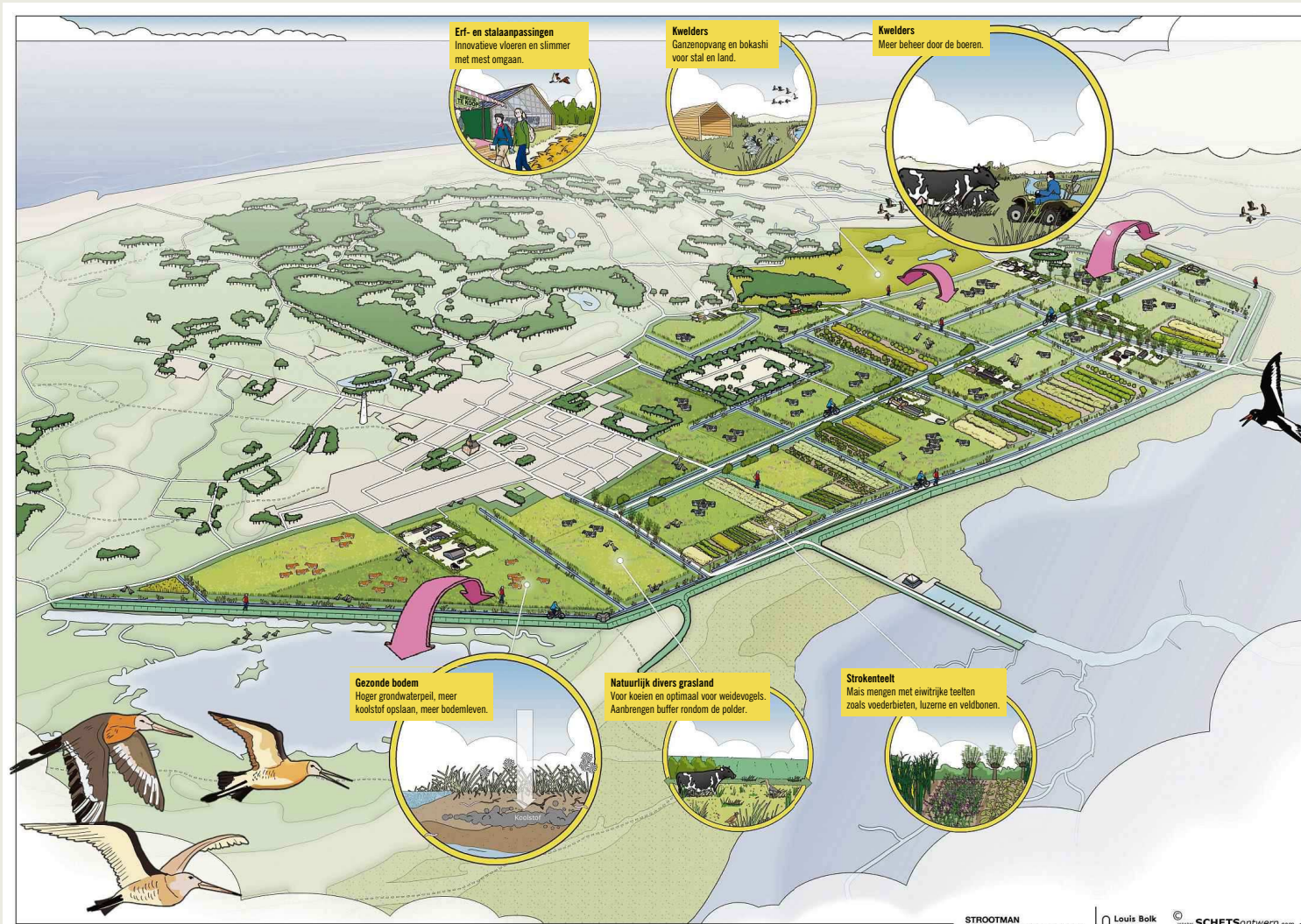

We wilden op Schiermonnikoog met z'n zevenen actief blijven

Met de eigen stroom mee

Vrijwillig leveren ze 35 procent van hun vee in om de stikstofuitstoot op Schiermonnikoog fors te verminderen. Met eigen zuivelproducten én zorg voor de natuur hopen de zeven boerenbedrijven van het eiland hun eigen toekomst en die van hun kinderen veilig te stellen. „Wij zijn altijd vindingrijk geweest.”

TEKST ANNE ROEL VAN DER MEER
FOTO'S ILJA ZONNEVELD

Op de fiets gaat het, de veerдам af. Daarna naar links, tegen de stormachtige wind in. Vervolgens naar rechts door de Banckspolder waar duizenden ganzen hun buik vol eten. Dan weer naar links. Bestemming Florida, een van de zeven boerderijen op Schiermonnikoog, is bereikt. Op het erf van Ludie van der Bijl en zijn zwager Terry Holwerda wordt volgend jaar ruimte gemaakt voor een kaasmakerij. Er komt ook een 'beleeftoerij' met winkel, speciaal voor toeristen die de omgeving niet alleen willen voelen en zien, maar ook proeven.

De zeven samenwerkende boeregezinnen van het eiland hebben deze plek gekozen als centrum van toekomstige bedrijvigheid en daarmee als startpunt van hun nieuwe toekomst. Ze zijn sinds vorige maand, toen de laatste boer een krabbel zette, allemaal lid van hun eigen Zuivelcoöperatie Schiermonnikoog. De kaasmakerij moet zorgen voor compensatie van inkomsten die de agrariërs straks missen als ze een derde van de totale eilanderveestapel hebben ingeleverd (van 650 koeien naar zo'n 425). Daarover straks meer.

De bedrijven Florida, De Oorsprong, De Koolplaats, De Duinhoeve, De Branding, Eureka en Springfield blijven allemaal zelfstandig, maar hier aan de Reddingsweg komen belangrijke delen van de bedrijfsvoering over een tijdje samen.

De route die de veehouders de afgelopen zes jaar hebben afgelegd was onstuimig. Het stormde soms, de zeeën gingen hoog. Maar zie nu eens: er is sprake van rustiger vaarwater. „De handtekeningen staan op papier”, vertelt boer Erik Visser. „Daarmee creëer je veel rust. Dat is wel nodig.”

„Ik ben door de stress flink wat kilo's kwijtgeraakt en heb slapeloze nachten gehad”, vertelt Ludie van der Bijl. „Maar nu is de meeste spanning er wel af.”

Het gaat lukken. Het project dat landbouw en natuur op Schiermonnikoog voor eens en, als het goed is, voor altijd moet verenigen, komt van de grond. In januari wordt de aanpak op het Waddeneiland officieel een pilot van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB), dat 'toekomstbestendig boeren' wil stimuleren. Door die pilot komt er een vergoeding los waarmee de boeren in elk geval de komende vijf jaar zekerheid van inkomsten hebben.

Er wordt een 'bestuurlijk moment' gepland om alle intenties vast te leggen, met onder anderen landbouwminister Carola Schouten.

MOKERSLAG

In 2014 maakte de provincie duidelijk dat de stikstofuitstoot op Schiermonnikoog, Nationaal Park en schakel in het Natura 2000-netwerk, veel te hoog was. Er moest een buffer van 30 hectare worden gecreëerd tussen polder en natuurgebied. Er was bovendien geld beschikbaar (1,2 miljoen euro) voor de verplaatsing van een van de boerenondernemingen naar een andere plek op het eiland, verder verwijderd van kwetsbare natuur. Dat zou volgens de boeren zoveel gedoe hebben opgeleverd en er was bovendien zo weinig ruimte, dat het eigenlijk neerkwam op een bedrijfsstuiting.

De boodschap kwam aan als een mokerslag. „Dat wilden we dus niet laten gebeuren”, zeggen Van der Bijl en Visser. „We wilden op Schiermonnikoog met z'n zevenen actief blijven. We hebben vanaf dat moment gezegd: we pakken dit probleem gezamenlijk aan. We doen het met z'n allen of we doen het niet.” Van der Bijl hoorde weleens mensen zeggen dat Schiermonnikoog überhaupt niet geschikt is voor boeren. „Maar dat sterkt ons juist in de >>